

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 235 คน และครู 2,474 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู ตำแหน่งครูและผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 149 คน และ ครู จำนวน 345 คนได้มาจากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727) สำหรับการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยจำนวน ซึ่งมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก
ขั้นตอนที่ 1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียน และครู โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

กำหนดให้
$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N แทน ขนาดของประชากรทั้งหมด
 n แทน ขนาดของตัวอย่างที่ควรสุ่ม
 e แทน ความคลาดเคลื่อนกำหนดเท่ากับ 0.05

หาขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา

แทนค่า
$$n = \frac{235}{1 + (235 \times 0.05^2)}$$

$$n = 148.03$$

จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารเท่ากับ 149 คน

หาขนาดกลุ่มตัวอย่างของครู

แทนค่า
$$n = \frac{2,474}{1 + (2,474 \times 0.05^2)}$$

$$n = 344.56$$

จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างของครูเท่ากับ 345 คน

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อให้เกิดการกระจายและได้กลุ่มตัวอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ ผู้วิจัยได้จัด
 สักส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยใช้จำนวนประชากรแต่ละอำเภอเป็น
 เกณฑ์ โดยกำหนดสัดส่วนเทียบกับประชากรของผู้บริหารโรงเรียนและครู ทั้งหมดในเขตพื้นที่
 การศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตาราง 8 แสดงจำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ลำดับ	อำเภอ	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู		
		ทั้งหมด (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ทั้งหมด (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	วาปีปทุม	74	31.48	47	876	35.40	122
2	พยัคฆภูมิพิสัย	56	23.82	35	626	25.30	87
3	นาเชือก	47	20.00	30	439	17.74	61
4	นาคูน	33	14.04	21	290	11.72	41
5	ขามเฒ่า	25	10.63	16	243	9.82	34
รวม		235	100	149	2,474	100	345

ขั้นตอนที่ 3 การสุ่มผู้บริหาร ผู้วิจัยนำรายชื่อโรงเรียนในแต่ละอำเภอมานำมาเป็นสลาก ซึ่งครบตามจำนวนรายชื่อโรงเรียนในแต่ละอำเภอ แล้วแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามประเภทโรงเรียน คือ ประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา และมีธยมศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random) ด้วยวิธีการจับสลากเป็นระบบ โดยหยิบทีละกลุ่มตามลำดับ 1-2-3 และกลับมาหยิบเริ่มต้นที่กลุ่มที่ 1 ใหม่ เวียนสลับกันไปจนครบในแต่ละอำเภอ จนได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 149 คน

ขั้นตอนที่ 4 การสุ่มครู ผู้วิจัยนำรายชื่อโรงเรียนในแต่ละอำเภอมานำมาเป็นสลาก ซึ่งครบตามจำนวนรายชื่อโรงเรียนในแต่ละอำเภอ แล้วแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามประเภทโรงเรียน คือ ประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา และมีธยมศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยหยิบทีละกลุ่มตามลำดับ 1-2-3 และกลับมาหยิบเริ่มต้นที่กลุ่มที่ 1 ใหม่ เวียนสลับกันไปจนครบในแต่ละอำเภอ จนได้จำนวนโรงเรียนจำนวน 345 โรงเรียน สำหรับการสุ่มว่าจะเลือกครูคนใดในโรงเรียนจำนวน 1 คน เพื่อมาเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - list) จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วยสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended Question) จำแนกตามรายด้านทั้ง 5 ด้าน

2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดโครงสร้างเนื้อหา และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและสำนวนภาษาของแบบสอบถาม

2.3 สร้างแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดของโรงเรียน

2.4 สร้างแบบสอบถามการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ๆ ละ 10 ได้แก่

2.4.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 10 ข้อ

2.4.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน จำนวน 10 ข้อ

2.4.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำนวน 10 ข้อ

2.4.4 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา จำนวน 10 ข้อ

2.4.5 ด้านการส่งต่อ จำนวน 10 ข้อ

2.5 สร้างแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากกรรมการที่ปรึกษาแล้ว ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.2.1 นายสมนึก สีมณฑล วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียน บ้านหนองโพธิ์ อำเภอนาเชือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา

3.2.2 นางราตรี แสนเย็น วุฒิกการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา จิตวิทยาการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียน บ้านเวจนคร (สังฆวิทยา) อำเภอนาโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2.3 นายศราวุธ เขาว์ชาญ วุฒิกการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (วัดผลการศึกษา) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแดงสหมิตร อำเภอนาเชือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2 ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเที่ยงตรงของ ประเด็นคำถามกับรายการข้อคำถาม โดยประเมินค่า IOC ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นตรงกับประเด็นคำถาม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นตรงกับประเด็นคำถาม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นไม่ตรงกับประเด็นคำถาม

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง แล้วคัดเลือก ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ, 2552 : 258)

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกไว้แล้ว ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและให้ความเห็นอีกครั้งแล้ว ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอ แล้วพิมพ์แบบสอบถามไว้สำหรับนำไปหาคุณภาพเครื่องมือในขั้นตอนต่อไป

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ไม่ใช่ประชากรที่ศึกษาในครั้ง นี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 15 คน และครู โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 15 คน รวม 30 คน

3.5 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 96) โดยแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับได้นั้นต้องมีค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถามทั้งหมดนับตั้งแต่ .80 ขึ้นไป (ชานินทร์ ศิลปีจารุ. 2550 : 313)

3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

มาพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคำถามกับคะแนนรวม (Corrected item – total Correlation) ค่าอำนาจจำแนกที่ถือว่าข้อคำถามนั้นมีอำนาจจำแนกใช้ได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2548 : 99)

ผลการหาคุณภาพของแบบสอบถามการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 - .77 ไว้ใช้จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. จัดหาผู้ช่วยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยได้อบรมและชี้แจงการเก็บข้อมูลแก่ผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นอย่างดี และสำหรับรับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนในเขตอำเภอ วาปีปทุม พยัคฆภูมิพิสัย นาเชือก นาหว้า ยางสีสุราช อำเภอละ 1 คน โดยเก็บข้อมูลกับประชากรให้ครบทุกโรงเรียน
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลและวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
 2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 93 - 95)
- | | |
|----------------------------|------------------|
| ระดับการดำเนินงานมากที่สุด | กำหนดให้ 5 คะแนน |
| ระดับการดำเนินงานมาก | กำหนดให้ 4 คะแนน |

ระดับการดำเนินงานปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับการดำเนินงานน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

นำแบบสอบถามที่ลกรหัสเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าเฉลี่ยของคะแนน แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 93 - 95)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีระดับการดำเนินงานมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีระดับการดำเนินงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีระดับการดำเนินงานน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ใช้สถิติในการวิจัย อธิบายดังนี้

1. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2548 : 99)
2. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าเฉลี่ย (Mean)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลขนาดของโรงเรียน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)
4. การวัดระดับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สถิติที่ใช้ ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
 - 5.1 การเปรียบเทียบจำแนกตามตำแหน่ง สถิติที่ใช้ได้แก่สถิติทดสอบที (Independent Samples t-test) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 การเปรียบเทียบประเภทของโรงเรียน สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติทดสอบเอฟ

F-test (One – Way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเรียงลำดับ
ความถี่ (Frequency) ในแต่ละประเด็นแล้วนำมาสรุปในเชิงพรรณนา



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY